УДК: 316.77:81:243

Юрійчук М.В.
Викладач зарубіжної літератури
с. Новосілка, Чортківський р-н
Тернопільська обл.

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ОСВІТНІ ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ

Зарубіжна література в сучасному світі відіграє надзвичайно важливу роль як засіб міжкультурної комунікації. Вона відкриває можливість для розуміння культурного різноманіття, сприяє формуванню емпатії та толерантності, а також допомагає зруйнувати стереотипи. У XXI столітті, коли процеси глобалізації впливають на всі аспекти життя, включаючи освіту,

література стає потужним інструментом для побудови культурних мостів між народами.

Актуальність зарубіжної літератури як освітнього елементу зростає у зв'язку з необхідністю підготовки поколінь, які не лише володіють знаннями, але й здатні ефективно взаємодіяти в багатокультурному середовищі. В умовах технологічного прогресу важливо зберігати її освітній вплив, адаптуючи традиційний літературний аналіз до нових реалій. Завдяки інтеграції зарубіжної літератури в освітній процес можна досягти глибшого розуміння різноманіття світових культур, що надзвичайно важливо для формування глобального світогляду.

Будь-яке спілкування, як стверджує науковиця О. Ігнатова, «відбувається і в культурі, тому відмінності між культурами є основною перепоною для міжкультурного спілкування» (Ігнатова, 2023). Для різних культур характерні різні мови, цінності, поведінка та ставлення до таких аспектів, як час (важливість пунктуальності), контекст, звичаї, відстань, невербальні знаки тощо. Зарубіжна література є безперечним чинником впливу на формування здатності до міжособистісного спілкування у полікультурному просторі, яким є не тільки територія України, але, без перебільшення, увесь світ.

Література - це унікальний інструмент, який відкриває двері до різних культур і дозволяє глибше зрозуміти їхні особливості. Вона є своєрідним дзеркалом, що відображає цінності, традиції, моральні принципи та світогляд певного суспільства. Через художні образи, описи побуту, історичний контекст та внутрішній світ персонажів література дає змогу зануритися у життя інших народів та епох, сприяючи формуванню емпатії та руйнуванню стереотипів.

Читач, який знайомиться із творами зарубіжних авторів, отримує можливість сприймати багатогранність людського досвіду. Література пробуджує розуміння того, що кожна культура має власний унікальний голос і перспективу, але водночас спільну з усіма людськими спільнотами сутність. Вона об'єднує, попри мовні чи культурні бар’єри, створюючи емоційний зв'язок між людьми з різних куточків світу.

Такий підхід до літератури не лише розширює горизонти читача, а й формує міжкультурний діалог. Вона слугує мостом, через який можна побачити чужий світ як близький і зрозумілий. У глобалізованому суспільстві, де взаємодія культур є невід’ємною частиною життя, література стає потужним засобом навчання та розуміння інших культур, допомагаючи переосмислити світогляд і цінності.

Міжкультурна комунікація через літературу стикається з кількома ключовими бар’єрами, які можуть ускладнити взаєморозуміння культурного різноманіття.

Мовний бар’єр є одним із найбільш очевидних. Літературні твори написані мовою, що відображає унікальний світогляд і нюанси культури автора. Проте для читачів, які не володіють мовою оригіналу, доступ до цих текстів обмежений. Навіть у випадку перекладу, значення слів, ідіом, стилістичних особливостей і культурних контекстів часто спотворюються або втрачаються. Більше того, якість перекладу може впливати на сприйняття

змісту - від збереження авторського стилю до передачі культурних особливостей.

Культурний контекст є іншим значущим бар'єром. Література часто відображає традиції, соціальні норми та символи, які можуть бути незрозумілими для читачів з іншої культури. Для сприйняття твору необхідно не тільки розуміти мову, але й володіти знаннями про культурні реалії та історичний контекст, які формували стиль і зміст тексту. Читач без достатнього культурного бекграунду може неправильно трактувати літературні образи, метафори та ідеї.

Складність міжкультурної комунікації через літературу також виникає через різницю у системах цінностей. У різних культурах одні й ті ж ситуації або дії можуть сприйматися кардинально по-різному. Ця розбіжність у ціннісних орієнтирах може породжувати нерозуміння або навіть конфлікти у сприйнятті літературних творів.

Попри ці бар'єри, література має потенціал для подолання міжкультурних розривів через діалог, вивчення контексту, високоякісний переклад і міждисциплінарні підходи до її аналізу. Вона залишається ключовим інструментом формування розуміння та толерантності у глобальному світі.

Ніхто не стане заперечувати, що зарубіжна література відіграє важливу роль у розвитку міжкультурного спілкування, оскільки знайомить читачів із традиціями, цінностями, світоглядом та історичним досвідом різних народів. Вона сприяє формуванню толерантності, взаєморозуміння та навичок ефективної комунікації в умовах глобалізованого світу (Пришляк, 2021).

Зарубіжна література залишається важливим інструментом для міжкультурного діалогу у сучасному глобалізованому світі. Вона сприяє розумінню культурного різноманіття, допомагає розкрити унікальність кожної культури та побачити спільні риси, що об'єднують людство. Через літературні твори люди не лише дізнаються про цінності, традиції та історію інших народів, але й формують емпатію та толерантність до інших світоглядів.

Попри виклики, які постають через мовні бар'єри, культурний контекст і технологічні зміни, література продовжує бути мостом між культурами. У XXI столітті важливим завданням є адаптація традиційного літературного аналізу до сучасних реалій, використання новітніх технологій для залучення молоді та впровадження інтерактивних підходів у навчальний процес.

Отже, освітній потенціал зарубіжної літератури величезний, і, докладаючи зусиль до розвитку міждисциплінарного аналізу та якісного перекладу, можна посилити її вплив як засобу взаємного порозуміння. Вона залишається важливим фактором формування глобального світогляду та сприяє гармонійній взаємодії культур у сучасному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Ігнатова О. Європейський досвід міжкультурної комунікації в освіті і культурі. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* 2023. Вип.68. С. 60-67.

2. Пришляк О.Ю. Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій: теоретичний контекст: монографія за наук. ред. В. П. Кравця. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 556 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025